

Nr 234.

Ankom till riksdagens kansli den 31 maj 1939 kl. 12 m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till arbetsrådet för budgetåret 1939/40.

(3:e avd.)

1:o) **Arbetsrådet: Avlöningar.** I anslutning till i årets statsverksproposition under femte huvudtiteln, punkt 11, gjorda framställning har Kungl. Maj:t i propositionen nr 202 (punkt 1, sid. 1—16), under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden den 3 mars 1939, föreslagit riksdagen att *dels* godkänna av departementschefen förordad personalförteckning för arbetsrådet, *dels* godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för arbetsrådet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1939/40, *dels ock* till Arbetsrådet: Avlöningar för budgetåret 1939/40 anvisa ett förslagsanslag av 117,200 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat upptaget med 70,500 kronor. I arbetsrådets personalförteckning upptages för närvarande endast en ledamot, tillika byråchef och en sekreterare i respektive 30:e och 26:e lönegraden, båda å extra stat. Dessutom finnas hos rådet stadigvarande anställda en e. o. tjänsteman i 20:e lönegraden, en e. o. kansliskrivare i 11:e lönegraden, ett e. o. kanslibitråde i 7:e lönegraden, en extra tjänsteman i 10:e lönegraden, en extra tjänsteman med ett månadsarvode av 175 kronor, två skrivbiträden och ett vaktbitråde.

Arbetsrådet har för nästa budgetår föreslagit, att de fem förstnämnda befattningarna ombildas till ordinarie tjänster, därav en ordförande och chef med placering i lönegraden B 3, en sekreterare i lönegraden A 26, en notarie i lönegraden A 21, en kansliskrivare i lönegraden A 11 och ett kanslibitråde i lönegraden A 7.

Under förutsättning att ett av Kungl. Maj:t i propositionen nr 96 framlagt förslag till arbetstidslag för detaljhandeln vinner riksdagens bifall har arbetsrådet vidare föreslagit, dels att å extra stat inrättas en ny befattning såsom byråchef, tillika ledamot, med avlöning enligt 30:e lönegraden, dels att annan ledamot än ordföranden må uppbära arvode för högst 150 sammanträdesdagar för år mot nu högst 100, dels ock att årsarvodet till ordförandens ställföreträdare höjes med 1,000 till 3,000 kronor.

Beträffande övrig icke-ordinarie personal har rådet — därest förslaget om arbetstidslag för detaljhandeln godtages — beräknat medel för 2 amanuenser i 14:e lönegraden, 3 skrivbiträden i 3:e och 1 vaktbitråde i 2:a lönegraden samt

2 extra tjänstemän med månadsarvoden å 250 respektive 175 kronor. För tillfälliga biträden m. m. har vidare beräknats 5,800 kronor.

Över arbetsrådets framställning hava *statskontoret* och *allmänna civilförvaltningens lönenämnd* avgivit utlåtanden.

Departementschefen har för egen del anfört:

Arbetsrådets verksamhetsområde har under senare tid avsevärt utvidgats genom tillkomsten av 1936 års lantarbetstidslag med däri vidtagna ändringar. På min hemställan har vidare Kungl. Maj:t i proposition den 24 februari 1939 (nr 96) förelagt riksdagen förslag till arbetstidslag för detaljhandeln, enligt vilken lag arbetsrådet skulle erhålla nya betydelsefulla uppgifter. Även om lantarbetstidslagen tills vidare blott har provisorisk giltighet och jämväl den föreslagna arbetstidslagen för detaljhandeln till en början blott är avsedd att gälla för viss kortare tid, torde det dock numera stå klart, att arbetsrådets medverkan vid tillämpningen av arbetstidslagstiftningen icke kan undvaras och att rådet därför i fortsättningen bör bestå såsom ett självständigt ämbetsverk. Vid sådant förhållande och då det med visshet kan förutses, att rådets arbete även i framtiden kommer att bliva av betydande omfattning, synes mig nu tidpunkten vara inne att uppföra arbetsrådet å ordinarie stat.

I överensstämmelse med rådets förslag förordar jag därför, att de nuvarande befattningarna såsom sekreterare å extra stat i 26:e lönegraden, såsom e. o. kansliskrivare i 11:e lönegraden och såsom e. o. kanslibitråde i 7:e lönegraden med bibehållen lönegradsplacering överflyttas till ordinarie stat. Ävenså tillstyrker jag, att den nuvarande befattningen såsom e. o. tjänsteman i 20:e lönegraden ombildas till en ordinarie notarietjänst i 21:a lönegraden.

Med hänsyn till förestående revision av gällande tjänsteförteckning finner jag mig icke kunna förorda, att en definitiv lönereglering av befattningen såsom rådets ordförande och chef nu kommer till stånd. Däremot tillstyrker jag, att den med chefsbefattningen förenade, i 30:e lönegraden uppförda befattningen såsom ledamot, tillika byråchef, överflyttas från extra till ordinarie stat. Vid bifall härtill bör det hittillsvarande årsarvodet till ordföranden och chefen bibehållas vid nuvarande belopp.

Därest förenämnda proposition bifalles, kommer utan tvivel rådets arbetsbörda att avsevärt ökas. Huru stor denna ökning blir, är givetvis mycket svårt att på förhand bedöma. Arbetsrådets förslag att i anledning av den nya lagstiftningen inrätta en tjänst i 30:e lönegraden kan jag icke biträda men förordar i stället i överensstämmelse med lönenämndens hemställan inrättandet av en extra ordinarie sekreterartjänst i 26:e lönegraden. I övrigt ansluter jag mig till rådets förslag rörande förstärkningen av den extra ordinarie personalen, dock med jämkningen att jag i likhet med statskontoret anser, att av de ifrågasatta tre extra ordinarie biträdena ett bör placeras såsom kontorsbiträde i 4:e lönegraden, medan de två andra böra erhålla ställning såsom skrivbiträden i 2:a lönegraden.

Enligt det framlagda förslaget till arbetstidslag för detaljhandeln skall Kungl. Maj:t för tjänstgöring i arbetsrådet vid handläggningen av i lagen avsedda ärenden utse två med detaljhandelns förhållanden förtrogna ledamöter. För var och en av ledamöterna skall utses minst två suppleanter. Såsom följd av detta förslag måste antalet ledamöter hos rådet utökas.

Då den nya lagen, såvitt den avser arbetsrådets befogenhet och verksamhet, är avsedd att träda i kraft den 1 oktober 1939, bör den i anledning av lagen erforderliga personalförstärkningen genomföras från och med nämnda dag. Även ökningen av antalet ledamöter i rådet bör äga rum från och med samma dag. Däremot utgår jag från att de av mig förordade ordinarie tjänsterna böra inrättas redan från och med ingången av nästa budgetår.

Vad slutligen angår det årliga antalet sammanträden, för vilka annan ledamot av rådet än ordföranden och chefen må åtnjuta dagarvode, vill jag erinra, att Kungl. Maj:t för såväl nästföregående som innevarande budgetår efter särskilda framställningar medgivit, att antalet må utökas till högst 100 för år. Med hänsyn härtill och under förutsättning därjämte, att lagförslaget om arbetstiden inom detaljhandeln kommer till genomförande vid föreslagen tidpunkt, synes erforderligt att rätten till arvoden utsträcker att gälla ett ytterligare antal sammanträden. I likhet med vad statskontoret föreslagit torde antalet böra bestämmas till högst 120 för år.

Vad härefter angår beräkningen av erforderliga anslagsposter bör, vid bifall till vad jag föreslagit, å avlöningsstaten för arbetsrådet upptagas en post till avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, vilken jämlikt det nya avlöningsreglementet synes kunna uppskattas till 41,500 kronor.

Posten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, synes böra uppföras med 37,700 kronor. Härvid har jag räknat med oförändrade årsarvoden såväl till rådets ordförande och chef som ock till den ledamot av rådet, som tillika fungerar såsom ställföreträdare för ordföranden. Hänsyn har vidare tagits till den utökning av antalet ledamöter i rådet, som föranledes av den föreslagna lagen om arbetstidsbegränsning inom detaljhandeln, därvid jag utgått från att de nya ledamöterna av rådet skola erhålla arvoden enligt samma grunder, som gälla för flertalet övriga ledamöter.

För avlöningar till övrig icke-ordinarie personal bör vidare upptagas en särskild post. Härvid synes till grundavlöningar m. m. få beräknas ett belopp av tillhoppa 33,000 kronor. Till avlöningsförhöjningar m. m. torde ett belopp av 500 kronor bliva erforderligt.

Någon post för särskilda löneförmåner till icke-ordinarie tjänstemän torde icke vidare böra upptagas. Däremot erfordras en anslagspost för rörligt tillägg. Härför beräknar jag ett belopp av 4,500 kronor.

Det sammanlagda medelsbehovet för avlöningar till arbetsrådet skulle enligt dessa kalkyler utgöra (41,500 + 37,700 + 33,000 + 500 + 4,500) 117,200 kronor.

Andra lagutskottet har numera i utlåtande nr 31 i huvudsak tillstyrkt Kungl. Maj:ts förslag till arbetstidslag för detaljhandeln. Med hänsyn härtill och vad departementschefen i övrigt anfört finner sig utskottet böra biträda det i förevarande proposition framlagda förslaget att uppföra vissa befattningshavare hos arbetsrådet å ordinarie stat. Utskottet har ej heller något att erinra mot den föreslagna utökningen av rådets icke-ordinarie personal eller mot den beräknade anslagshöjningen för arbetsrådet i övrigt.

Utskottet.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må

a) godkänna följande personalförteckning för arbetsrådet:

Personalförteckning.

Befattning	Tjänstemän å ordinarie stat.	Lönegrad
1 ledamot, tillika byråchef		A 30
1 sekreterare		A 26
1 notarie		A 21
1 kansliskrivare		A 11
1 kanslibiträde		A 7

Extra ordinarie tjänsteman i högre lönegrad än den 20:e.

1 sekreterare Eo 26;

b) godkänna följande avlöningsstat för arbetsrådet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1939/40:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, <i>förslagsvis</i>	kronor	41,500
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	»	37,700
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal:		
a. Grundavlöningar m. m.	kronor	33,000
b. Avlöningsförhöjningar m. m., <i>förslagsvis</i>	»	500 kronor 33,500
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	4,500
		<hr/>
Summa förslagsanslag		kronor 117,200;

c) till *Arbetsrådet*: *Avlöningar* för budgetåret 1939/40 under femte huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 117,200 kronor.

2:o) **Arbetsrådet. Omkostnader.** I anslutning till sin i årets statsverksproposition, under femte huvudtiteln, punkt 12, gjorda framställning har Kungl. Maj:t i förevarande proposition (punkt 2, sid. 16 och 17) föreslagit riksdagen att till *Arbetsrådet*: Omkostnader för budgetåret 1939/40 anvisa ett förslagsanslag av 24,000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat upptaget med 17,000 kronor.

För nästa budgetår beräknas kostnaderna för reseersättningar öka med 2,000 till 14,000 kronor och för expenser med 5,000 till 10,000 kronor.

Utskottet.

Under hänvisning till vad som under punkt 1:o) anförts får utskottet tillstyrka bifall till Kungl. Maj:ts förslag.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må till *Arbetsrådet*: *Omkostnader* för budgetåret 1939/40 under femte huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 24,000 kronor.

Stockholm den 31 maj 1939.

På statsutskottets vägnar:

ANDERS RASTOCK.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit

från första kammaren: herrar *Johansson* i Fredrikslund, *Nilsson* i Malmö, *Oscar Olsson*, *Svensson* i Kompersmåla, *Andersson* i Fältenborg, *Bergström*, *Ström* i Lidköping, *Nilsson* i Fredriksfält, *Larsson* i Varberg, *Carlström*, *Bäcklund* och *von Heland*; samt

från andra kammaren: herrar *Råstock*, *Törnkvist*, *Svensson* i Grönvik, *Danielsson*, *Persson* i Falla, *Jonsson* i Eskilstuna, *Andersson* i Prästbol, *Ward*, *Weijne*, *Staxäng*, *Mårtensson* och *Hansson* i Rubbestad.
